

У хате Жэні Янішчыц...

Неверагодна, але факт: у вяс-
ковай хаце ў вёсцы Рудка, што ў
Пінскім раёне, дзе нарадзілася, а
потым і напісала свае першыя вер-
ши вядомая беларуская паэтса
Яўгенія Янішчыц, «эмрочнае запу-
ценне, гуляе вецер. Аб гэтым у кан-
цы мінулага месяца, надрукаваўши
невялікі допіс «Ці ж мы бяспамят-
ныя?» з фотаздымкам, паведаміла
гарадская газета «Пінскі веснік».

«Сэрца баліць, калі глядзіш, што
робіць час з маўклівае згоды люд-
зей, - піша ў ім Марыя Ляшук, па ўся-
му відаць, зямлячка паэтасы з горкім
болем паведамляючы наступнае: -
Праз выбітэ шкло веранды гойсае
вецер. Зламаны штыкетнік, адарв-
ныя веснічкі толькі прыстаўлены да
сцяны, брамы наогул німа».

Апусцеў і падворак, а хлеў - з
расчыненымі насцеж дзвярыма,
склеп - з уваленым дахам, словам,
куды ні кінеш позірк, усюды сумны
малонак. А яшчэ - блеклая шыльда-
чка на сцяне: «У гэтай хаце

нарадзілася і жыла з 1948 па 1966
г. беларуская паэтса Яўгенія
Іосіфаўна Янішчыц (1948-1988)».

Да той страшнай хвіліны, калі
пайшла ў вечнасць пяснярка з Па-
лесся, у хаце па вуліцы Савецкай, 19
жыў яе брат Міхаіл з сям'ёй, а маці -
у новай, у суседній Веляніцы, але
пасля трагічнай смерці дачкі яна пе-
раехала ў Мінск - да Жэнінага сына
Андрэя, а брат - у дом, у якім жыла
дагэтуль іхняя маці.

Гэтая ж хата, хата Жэнінага
дзяцінства, разважае далей аўтар-
ка допісу, пакінута на волю лёсу, бо
сродкай, каб адрамантаваць яе, у
гаспадароў німа. Але ж ёсьць мяс-
цовая ўлада!..

У 1966 годзе, вясной, калі Жэні
скончыла сярэднюю школу, у пер-
шы і ў апошні раз мне разам з паз-
там Міколам Федзюковічам давяло-
ся пабываць у гэтай вясковай хаціне,
адчучы гасціннасць яе гаспадароў -
і яшчэ жывога бацькі, і яе рулівай
маці, і брата Міхаила, а таму сумная

Гуляе вецер?

вестка ў газеце кранула
шчымлівым халадком, згадаўся
верш, які нельга чытаць без хваля-
вання з адначасовай трывогай:

Той дом, дзе крыху здаўся тын,
Дзе дрэмле дзедава адрына,
Дзе горна выбегуць палын
Насустрач мне альбо рабіна, -

Той дом хавае да драбніц
Маю любоў і вернасць роду,
Як водар яблык і суніц,
І каласоў, налітых мёдам...

Не хочацца верыць, што з гэ-
тай хаты больш не павеє цяплом, а
да яе парога зарасце сцяжынка
ўздзячных землякоў, пра якіх з та-
кой любоўю, замілаваннем пісала
паэтса. І што сярод іх не знойд-
зеца энтузіястай, каб з дапамогай
мясцовых улад адкрыць тут музей.
Ягонымі сценамі, а заадно самым
каштоўным экспанатам можа стаць
хата, якая была і застаецца цяпер
сведкай нараджэння таленту па-
лескай пясняркі.

Ёсьць жа ў Колбах, пад Параон-
скам, музей імя Аляксандра Блока,
адным з актыўных стваральнікаў
якога з'яўлеца Георгій Блюмін,
масквіч, аўтар многіх навукова-
мастацкіх кніг.

А хіба мы, скажыце, горшыя за
наших старэйшых славянскіх бра-
тоў, каб не даць захлынуцца чыстай
і жыватворнай крыніцы, што адной-
чы прабілася з народных глыбінь?

Адказ на гэта пытанне рана ці
позна давядзеца шукаць як мяс-
цовым уладам, так і радзе Саюза
беларускіх пісьменнікаў, шматлікім
прыхільнікам творчасці Жэні
Янішчыц, якія не губляюць надзеі,
што добрай прыкметай перамен у
нашым духоўным жыцці стануць у
будучым штогоднія святы пазэй на
радзіме сльннай зямлячкі. Яна зас-
лужыла таго, каб збіраць разам нас
усіх, хто не ачарсцеў душой, і заў-
сёды заставацца сярод нас.

Мікола ПАНАСЮК.

Нар. Трыбуна. - 1994. - 14 чюня.